

УДК 811.161.2'373.21

<https://doi.org/10.33989/2524-2490.2021.34.250188>

НАТАЛІЯ ЛУКАШ

(Полтава) (Poltava)

Place of work: Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University

Country: Ukraine

Email: n_lukash@ukr.net

ТЕКСТОТВІРНІ ФУНКЦІЇ ТОПОНІМІВ У СУЧАСНОМУ ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ СОФІЇ АНДРУХОВИЧ «АМАДОКА»)

У статті схарактеризовано функційний потенціал топонімів у сучасному художньому дискурсі (на матеріалі роману Софії Андрухович «Амадока»); вирізнено топоніми переднього і заднього плану, окреслено їхні номінативні та текстотвірні властивості; з'ясовано специфіку актуалізації власними назвами імпліцитної семантики, детермінованої екстралінгвальними чинниками, з метою збагачення художнього мовлення й увиразнення авторського задуму.

Ключові слова: топонім; хоронім; ойконім; урбанонім; гідронім; оронім; функції топонімів; художній дискурс.

Функційний потенціал топонімів у художньому дискурсі неодноразово ставав об'єктом наукових досліджень, що potwierджено працями Ю. Браїлко (Браїлко, 2018), С. Галаур (Галаур, 2019), О. Зелінської (Зелінська, 2017), М. Максимюк (Максимюк, 2006), Т. Можарової (Можарова, 2008), Т. Ніколашиної (Ніколашина, 2021), М. Степаненка (Степаненко, 2020), Н. Степаненко (Степаненко, 2018) та ін. Т. Можарова, наприклад, диференціює топоніми, зафіксовані в поезії І. Драча, на стилістично нейтральні, що виконують номінативну функцію, та стилістично марковані, які реалізують хронотопну, символічну, соціально-історичну, естетичну, образно-тропеїчну, характеризувальну, фонову та описувально-зображальну функції (Можарова, 2008, с. 187). Ю. Браїлко констатує, що основними функціями топонімів у поетичному дискурсі є номінативно-локалізаційна (власне локалізаційна, локалізаційно-маршрутна, функція жорстко не лімітованої локалізації), ідеологічна та характеристична (Браїлко, 2018, с. 17). С. Галаур аргументовано доводить, що власні географічні назви містять величезний обсяг імпліцитної інформації, яка виявляється в художньому творі відповідно до настанов автора, а отже, вони не лише структурують простір, а й реалізують інформаційно-прагматичну функцію, що підпорядковує собі естетичну, соціально-історичну та культурологічну, цим самим беручи участь в оформленні текстової категорії регулятивності (Галаур, 2019, с. 21-22). Зростання інтересу лінгвістів до літературних онімів не випадкове, адже розглядані лексичні одиниці «постають особливими прикметами ідіостилю автора, вибудованої ним унікальної мовної картини, потужними сигналами його інтенції» (Галаур, 2019, с. 19).

Предметом наших спостережень обрано розлогу за обсягом систему топонімів масштабного роману Софії Андрухович «Амадока» (Андрухович, 2020), яку структурують: а) хороніми (назви будь-яких територій): Австро-Угорська імперія, Білорусь, Волинь, Галичина, Європа, Єгипет, Ізраїль, Київщина, Львівщина, Німеччина, Польща, Радянський Союз, Росія, Румунія, Україна та ін.; б) ойконіми (назви населених пунктів): Баришівка, Буча, Бучач, Відень, Городенка, Жизномир, Заривинці, Київ, Коростень, Микуличі, Мироцьке, Москва, Мюнхен, Нагірянкa, Підзамочок, Пороскотень, Романівка, Рукорак, Умань, Харків, Чортків та ін.; в) урбаноніми (назви внутрішньоміських об'єктів): Андріївський узвіз, Верхній Вал, Галицька, Гімназіальна, Грюнвальдська, Колійова, Майдан, Підгаєцька, площа Ринок, Софійська площа, Хрещатик та ін.; г) гідроніми (назви водних об'єктів): Амадока, Вільховець, Дніпро, Збруч, Медвежка, Смотрич, Стрипа, Ушиця, Чорне море та ін.; ґ) ороніми (назви форм рельєфу – гір, пагорбів, долин тощо): Карпати, Лисоня, Маківка, Синай, Торговиця, Федір; д) інсулоніми (назви островів): Борнео, Вайгач, Канарські острови, Соловки, Суматра, Труханів острів, Фрауенкімзее, Ява; е) дримоніми (назви лісів): Голосіївський ліс, Звенигородський ліс,

Трещанський ліс; е) фоніми (назви курганів): Гайманова могила, Козел, Куль-Оба, Огуз, Солоха, Чортомлик тощо. До активно використовуваних власних географічних назв належать хороніми *Європа* (29), *Німеччина* (24), *Радянський Союз* (23), *Поділ* (16), *Україна* (14), *Росія* (9), *Ізраїль* (7), ойконіми *Київ* (102), *Москва* (33), *Пороскотень* (25), *Ближні Сади* (22), *Рукорак* (20), *Харків* (15), *Бучач* (13), *Чортків* (13), *Баришівка* (12), *Клавдієво-Тарасове* (*Клавдієво*) (11), *Маріуполь* (10), урбанонім (*вулиця*) *Підгаєцька* (11), гідроніми *Стрипа* (24), *Дніпро* (18), *Амадока* (15), оронім *Федір* (14), інсулонім *Соловки* (13).

Основна функція топонімів як компонентів художнього тексту – **номінативно-локалізаційна** (Браїлко, 2018, с. 7) (локалізаційно-просторова (Зелінська, 2017, с. 43), номінативна (Галаур, 2019, с. 21), реально-географічна, нейтрально-описова (Степаненко, 2020, с. 53)), яка полягає в структуруванні простору, позначенні позбавленою конотативності назвою місця, де відбувається подія. Наприклад: *...посеред битої Торговиці (...)* стояв будинок Фрасуляків; *Будинок ляндромісара, білий і двоповерховий, стояв на розі за мостом, над Стрипою, на Гімназіальній; Вони проминали містечка і села: поворот на Гостомель, поворот на Ірпінь, Буча, Ворзель, Мироцьке, Немішаєве, Микулічі; Він повезе її до Львова, до Чернівців, покаже їй Товтри і Карпати. Покаже місце у Кам'янці-Подільському, де стояв будинок, у якому він виріс.*

Лексичні одиниці, що експлікують семантику 'місце дії' або 'початковий / кінцевий пункт руху', формують здебільшого синтагматичний радіус дієслів із просторовим значенням (*бути, перебувати, опинитися, прийти, прямувати* тощо), напр.: *вийхати до Європи, вийхати на Урал, вирушити з Клавдієвого до Києва, відступити з Києва, дістатися до Маріїнського парку, жити в Києві, залишатися в Радянському Союзі, мешкати у Варшаві, опинитися в Баришівці, опинитися на Грюнвальдській, перебувати в Німеччині, переїхати до Житомира, повернутися до Радянської України, повернутися зі Львова, поїхати до Москви, померти на Соловках, потрапити до Німеччини, прийти до Святої Землі, прийти з Коронця, прийти до Києва, прийти з Кам'янця, прямувати до Рукорака і т. ін.* Розглядувану парадигму доповнюють конструкції з віддієслівними іменниками (*від'їзд до Москви, втеча до Бучача, життя в Бучачі, життя в Києві, перебування в Баришівці, переїзд до Ізраїлю, переїзд з Романівки, повернення до Києва, повернення до Радянського Союзу, подорож до Амадоки, поїздка до Нью-Йорка, приїзд до Москви і под.*) та іменниками просторової семантики (*будинок у Бучачі, виставка в Москві, вулиці Києва, вулиці Подолу, дім на Притисько-Микільській, квартира на Притисько-Микільській, костел у Городенці, ліси неподалік Бучача, монастир у Рукораку, околиці Києва, особняк на Лютеранській, помешкання на Притисько-Микільській, помешкання в Мюнхені, табір праці у Великих Бірках, медичний університет у Києві, хутір біля Києва, церква на Старокиївській горі та ін.*)

У романі «Амадока» – масштабному творі зі складною композицією – є кілька основних топонімних орієнтирів, які вказують на місце дії й пов'язані з розвитком сюжету. Це топоніми переднього плану: у частині про Роману й Богдана – *Київ*, у частині про Голокост на Західній Україні – *Бучач*. Разом з іншими власними назвами вони окреслюють контурні мапи, на які накладається дія: топонімичний обшир Києва виформовують хороніми *Воздвиженка, Дарниця, Липки, Поділ, Сирець, Солом'янка*, годоніми *Верхній Вал, Володимирська, Боричів Тік, Дегтярна, Кожум'яцька, Лютеранська, Малопідвальна, Притисько-Микільська, Софійська, Флорівська, Хрещатик, Андріївський узвіз, Дніпровський узвіз*, агороніми *Софійська площа, Контрактова площа, Майдан*, потамонім *Дніпро й ін.*; топонімний пейзаж Бучача увиразнюють годоніми *Гімназіальна, Грюнвальдська, Колійова, Костельна, Королівська, Леніна, Міцкевича, Підгаєцька, Словацького, Стефана Баторія, Торговицька*, агоронім *площа Ринок (Ринок)*, потамонім *Стрипа*, ороніми *Федір, Торговиця* тощо. Наприклад: *...вона бігала вулицями Подолу (...)* догори *Андріївським узвозом (...)* а тоді додолу *Боричевим Током (...)* Її тягнуло на *Труханів острів*, але все ж вона не рушила Пішохідним мостом над водами *Дніпра*, а натомість довго йшла *Набережним шосе (...)* Уже в цілковитій темряві (...) не дійшовши до станції «Дніпро», покинула собаку десь в околицях замкненого о такій порі *ринку «Рибалка»* і видряпалася до храму Андрія Первозваного. Вона оминула його з лівого боку і рушила далі, *Дніпровським узвозом...*; ...поїхали вулицею *Стефана Баторія, Торговицькою, Міцкевича*, через міст над *Стрипою*, потім перетнули *Костельну* і нарешті дісталися монастиря.

За межами місця безпосередньої дії твору перебувають топоніми заднього плану (топоніми-статисти), які дають змогу увиразнити характери, смаки, життєві обставини персонажів. Такими в романі Софії Андрухович є, зокрема, власні назви, що містять

значний асоціативний шар інформації: висвітлюють широкий кругозір головної героїні Романи (Вона сиділа у фунікулері, що так довго сунув униз, ніби це було бездонне провалля, каньйон в Аризоні; *Ти знав, що Колізей збудовано з травертину? Так само, як і колони площі Святого Петра у Римі. Так само, як і Базиліку Сакре-Кер в Парижі. А які досконалі травертинові посудини (...) знайшли в Окосокоаутла-де-Еспіноса в Мексиці!*), свідчать про захоплення Богдана Криводея архітектурою та мистецтвом (*Ось тоді я і пізнав, – розповідав Романі Богдан, – як слід по-справжньому дивитись на кам'яні статуї костелу в Підгірцях (...) на іконостаси в Ізюмі, Лохвиці, Гадячому й Гадячі, Козельці, Чемерисах Волоських...*), описують життєвий і творчий шлях відомого скульптора Йогана-Георга Пінзеля (*Про його [Пінзеля] життя в Бучачі (...) нічого невідомо (...) Якщо він втікав від реальної фізичної небезпеки, що загрожувала йому деінде – в Римі, Відні, Падуї, Мілані, Вроцлаві, Севільї, Франкфурті-на-Майні, Марселі, Венеції, – ми не можемо знати, чи втеча була успішною; Хоча, може, він помер від прорваного флюса. Або від інфекції, яку заніс до травмованого пальця руки під час роботи над фігурами Якіма та Анни в парафіяльному костелі Монастирисьок (...) чи над постатями святих Ієроніма, Августина, Григорія, Амбросія для вітваря в Буданові, чи навіть різьблячи святого Онуфрія для церковної брами в Рукораку).*

В «Амадоці» численну групу формують біографічні топоніми, пов'язані із життям представників української інтелігенції початку ХХ ст. – Віктора Петрова, Миколи Зерова, Павла Филиповича, Освальда Бурггардта, Михайла Драй-Хмари, Максима Рильського та ін.: *Віктор Петров народився 10 жовтня 1894 року в Катеринославі; Спочатку він [Петров] опинився в Берліні, трохи згодом – у Фюрті, потім – у Мюнхені. Там, у Швабінгу, винайняв зручне помешкання на другому поверсі...; 1931 року Освальдові Екартові Бурггардтові з дружиною і сином дозволили покинути Радянський Союз і виїхати до Німеччини; Помер [Бурггардт] 1947 року в Автсбурзі від запалення легень; Ще в Києві почалась співпраця й приятелювання Зерова й Филиповича. Року 1920 перекреслились життєві шляхи Ю. Клена й Зерова. Року 1923 я [Петров], волею долі, опинився в Баршівці. З поворотом до Києва р. 1923 і з переїздом восени того року Рильського з Романівки зав'язалася наша дружба з ним. Деяко пізніше приїхав з Кам'яця Михайло Драй-Хмара.*

Локалізувати місце дії у творі, що химерно об'єднує різні хронотопні площини, увиразнити просторові координати дають змогу й топоніми, зафіксовані в лаконічних описах старих фотографій та дописах, розміщених на сторінці головної героїні у фейсбуці, які подекуди «уклинюються» в розповідь, напр.: *фрагмент вулиці Шкільної; відображення хмар у течії Стрипи крізь гілля верб; ластівки над течією Стрипи; постаті двох чоловіків, які, обійнявшись, поволі сунуть у напрямку вулиці Підгаєцької; озеро Амадока на мапі Вацлава Гродецького і коректора Андрея Пограбія (Пограбки), Антверпен, 1602 рік; Пороскотень, Ближні Сади; Київ, Поділ; Київ, вул. Флорівська; Київ, Липки; Київ, Сирець; маршрутка Клавдієво-Тарасове – Академмістечко.*

Культурна інформація деяких топонімів дає широкі можливості для виконання ними **ідеологічної функції** (Браїлко, 2018, с. 11). Так, екстралінгвальні чинники: історичне тло, політичні погляди суб'єкта мовлення тощо, – зумовлюють актуалізацію в семантиці власної назви Україна супровідних значень 'залежність', 'служіння', напр.: *Українська інтелігенція відчуває, що в масі вона не здібна побороти в собі рабську природу, яка північну культуру завжди обожнювала і тим не давала можливості Україні виявити свій національний геній. Топоніми Росія, Польща, Австро-Угорщина, Німеччина, Країна Рад, Москва утрадиційнено виявляють додаткові семи 'домінування', 'поневолення', 'гноблення', напр.: ...Країна Рад дедалі менше толерувала національні вияви; Вони [представники новоствореної української держави] хилилися то до Росії, то до Німеччини з Австро-Угорщиною, то до Польщі; А за Польщі (...) декому страшенно шкодило, що все навколо було польською і що українці з євреями не годні були ні пробитися в політику, ні вчити дітей по-своєму. Топоніми Соловки, Колима, Сибір, Сандармох асоціюються насамперед із радянськими репресіями проти українців й експлікують пейоративну семантику 'неволя', 'покарання', 'катування': Навіть перед розстрілом, у концтаборі на Соловках, Зеров продовжував перекладати...; слідчий сказав, що провину доведено, і вже завтра Рильського на 10 років відправляють на Соловки; Через дев'ять років його [Григорія Холодного] розстріляли на Соловках; Марію заслали на Колиму; Вирок Драй-Хмарі відрізнявся від інших вироків: його засудили на 5 років на Колимі; ...багато тих, яких вислали на Сибір (...) вижили; Баба поводитися без тіні сумніву, що має найбільше права і влади опікуватися церквою – як вдова покійного священника (закатованого у Сибіру повстанця)...; В урочищі Сандармох, на честь 20-ї*

річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції за п'ять днів було розстріляно 1111 людей; Олексу Слісаренка розстріляли того самого дня і в тому самому урочищі **Сандармох**, що й Миколу Зерова. Такі ж асоціативні ланцюги породжують й інші топоніми: ...казали, що понад тисячу в'язнів (...) втопили разом із баржею в **Білому морі**. Казали, що їх перевезли до трудового табору в усті ріки **Медвежка**. Казали, що їх вивезли на острів **Вайгач**. Казали, що їх розстріляли неподалік **Ленінграда**; Ув'язнення він [Дмитро Загул] відбував у **Забайкаллі**...; ...помер [дід] не від хвороби, а від катувань у концентраційному таборі поблизу **Норильська**.

Топоніми здатні увиразнювати певну ідеологію в метафоричних контекстах: ... український комуніст Хвильовий не може сказати на користь «Москви» нічого іншого, як тільки закликати українських діячів **бігти від «Москви»** «якомога швидше»; **Австро-Угорська імперія** – подумати тільки – **розлізлася на дрантя і цурпалки**...; Він [Хвильовий] (...) пише про (...) відродження мистецтва, яке (...) візьме свій початок із комуністичної **України**, яка **клекоче живодайними творчими силами**. Актуалізації супровідних значень сприяє й епітетна характеристика лексичних одиниць. З-поміж нечисленних атрибутивів, які супроводжують топоніми в романі «Амадока», можна виокремити суспільно-політичні (**незалежна Україна, самостійна Україна, комуністична Україна, окупований Київ, окупований Кіровоград, окупований Львів, окупований Харків, радянський Донбас, буржуазна Європа**), об'єктивно- оцінні (**величезне озеро Амадока, брудна Либідь, брудна Стрипа, вузька, горбата, вигнута вуличка Малопідвальна**), емоційно-оцінні (**люба Україна, підозріла Європа, загнила Європа, своя Романівка, квота Либідь**). Наприклад: ...[Сковорода] вирушив із краю, до якого почував «постійну відразу», «в **люб**у **Україну**, де він дотепер жив і хотів би померти».

Осібне місце у творі С. Андрухович посідають **топоніми-символи**, які несуть у собі імпліцитну інформацію. З-поміж них вияскравлюється гідронім **Амадока**, що відіграє домінуючу роль у реалізації авторського задуму. Це назва озера, яке «лежало на межі **Волині й Поділля**, на його березі часто позначали містечко **Городок**, а неподалік – **Кам'янець-Подільський, Збараж, Тернопіль, Кременець, Вишневець, Красилів, Смотрич**. З озера витікали ріки **Південний Буг, і Збруч, і Случ, і Горинь, і Смотрич, і Гньозна, і Ушиця**, а також **Стрипа**». Колись воно було величезною водоймою, «якою плавали судна, з якої витікали струмки й ріки, навколо якої тулились поселення, виростили замки й укріплення. Мешканці цих земель годувалися рибою зі щедрого озера. Озеро слугувало захистом від ворогів і межею між землями, і було воно настільки великим, що з одного берега неможливо було розгледіти протилежний. – **Це озеро загубилося, зараз його не існує**». Амадока – це метафора про Україну, символ національної пам'яті й забуття, того, що безслідно зникає і що потрібно віднайти, щоб не втратити власної ідентичності.

У художньому творі власні назви, іменуючи місця, пов'язані з якимись історичними подіями, стають символами національної свідомості й національної пам'яті. Такими є топоніми **Бабин Яр** – найменування урочища на північно-західній околиці Києва, відомого саме через масові розстріли в 1941–1943 роках, здійснені німецьким окупаційним командуванням під час Другої світової війни; **Федір** – назва гори біля Бучача, на якій нацисти в 1941 році за декілька тижнів стратили понад 300 євреїв; у лютому 1942 року близько 2000 євреїв було розстріляно та поховано у спільних могилах на тій же горі; **Крути** – онім, що став уособленням національної честі, адже бій під Крутами для українського народу – символ героїзму та самопожертви молодого покоління в боротьбі за незалежність. Наприклад: **Київський телецентр «Олівець» був збудований на місці старого єврейського цвинтаря, поруч із **Бабиним Яром**, де за німецької окупації було розстріляно приблизно 90–100 тисяч людей, з них – 65–70 тисяч євреїв; З віконечка його кімнати було видно вулицю, якою людей гнали на **Федір**; Якби їх не депортували, то вже лежали б на **Федорі** в ямі; ...Пінхас зумів вирізнити розмови про ті перші страти на **Федорі**; Протягом кількох годин під **Крутами** гинули всі до останнього школярі-патріоти.**

Отже, топоніми як елемент текстотворення в романі С. Андрухович «Амадока» не лише локалізують місце дії, а й виступають засобами опосередкованої характеристики персонажів, увиразнюють авторську позицію, набувають ознак символу. Специфічне стилістичне забарвлення, нашаровуючись на номінативне значення власної назви, робить її яскравим виражальним засобом, збагачує художнє мовлення, породжує ланцюги асоціацій, детерміновані екстралінгвальними чинниками.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Андрухович С. Амадока : роман. Київ, 2020. 832 с. URL: <http://flibusta.site/b/616895/read>.
- Браїлко Ю. Функційність топоніма Москва в українському поетичному дискурсі. *Мова: класичне – модерне – постмодерне*. 2018. Вип. 4. С. 5–19.
- Галаур С. Регулятивна організація топонімів у сучасному українському художньому тексті. *Лінгвостилістичні студії*. 2019. Вип. 10. С. 18–28.
- Зелінська О. Функції топонімів у художніх текстах української писемності XVII століття. *Філологічний часопис*. 2017. № 1. С. 41–52.
- Максимюк М. В. Особливості функціонування топонімів у романі В. Кожелянка «Дефіляда в Москві». *Ономастичні науки*. 2006. № 1. С. 97–103.
- Можарова Т. М. Головні тенденції використання топонімів у поетичному мовленні та їхні стилістичні функції (на матеріалі поезій І. Драча). *Вісник КДПУ імені Михайла Остроградського*. 2008. Вип. 5 (52). Ч. 2. С. 184–187.
- Ніколашина Т. Урбанонімний простір у романі «Невеличка драма» Валер'яна Підмогильного. *Палітра слова й тексту Січеславщини : колективна монографія / за ред. В. П. Біляцької*. Дніпро : Ліра, 2021. Вип. 2. С. 190–223. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/16827>.
- Степаненко М. І. Топонім Україна в щоденниковому дискурсі Олеса Гончара як етнокультурний код. *Молодий вчений*. 2020. № 5.1 (81.1). С. 53–59.
- Степаненко Н. С. Топоніми Полтавщини в щоденниковому дискурсі Олеса Гончара: інформативні й текстотвірні властивості. *Феномен Олеса Гончара в духовному просторі українства : збірник наукових статей*. Полтава : ПНПУ, 2018. С. 157–166. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/10091>.

Nataliia Lukash

TEXT-CREATIONAL FUNCTIONS OF TOPONYMS IN THE MODERN LITERARY DISCOURSE (BASED ON THE NOVEL BY SOPHIA ANDRUKHOVYCH «AMADOKA»)

The need to develop a holistic linguistic vision of the functionality of toponyms in the literary discourse dictates the study of these units on the basis of broad artistic materials texts of different genres.

The article is devoted to characteristics of toponyms, noted in the novel of Sophia Andrukhovych «Amadoka». The study has revealed that modern fiction manifests an abundant toponym system.

The system of toponyms in the novel «Amadoka» is formed by horonyms, oykonoms, urbanonyms, hydronyms, oronyms, and so on. The toponyms carry out the following basic functions: nominative-localized, ideological, and symbolic. First, toponyms in a text actualize their toponymic meaning, structuring a text space. However, toponyms often become ideological-conceptual elements that gain a dominant role in the implementation of the author's intention, function in the text as symbols, which enables the output of functions of this proper name beyond the limits of the traditional nominative-localization one. They become the means of the indirect features of characters of the novel that are one of the elements of text formation.

Key words: *toponym, horonym, oykonym, urbanonym, hydronym, oronym, functions of toponyms, literary discourse.*

REFERENCES

- Andrukhovych, S. (2020). *Amadoka [Amadoka]*. Kyiv. Retrieved from <http://flibusta.site/b/616895/read> [in Ukrainian].
- Brailko, Yu. (2018). Funktsiynist toponima Moskva v ukrainskomu poetychnomu dyskursi. [Functionality of the toponym Moscow in the Ukrainian poetic discourse]. *Mova: klasychne – moderne – postmoderne [Language: classic – modern – postmodern]*, 4, 5-19 [in Ukrainian].
- Halaur, S. (2019). Rehuliatyvna orhanizatsiia toponimiv u suchasnomu ukrainskomu khudozhnomu teksti [Toponym regulatory structure in the contemporary Ukrainian fiction text]. *Linhvostylistychni studii [Linguostylistics studies]*, 10, 18-28 [in Ukrainian].
- Maksymyuk, M. V. (2006). Osoblyvosti funktsionuvannia toponimiv u romani V. Kozheliianka «Defiliada v Moskvi» [Peculiarities of functioning of toponyms in V. Kozhelyanko's novel «Defiliada v Moskvi» [Booze in Moscow]]. *Onomastychni nauky [Lohos onomastyky]*, 1, 97-103 [in Ukrainian].
- Mozharova, T. (2008). Holovni tendentsii vykorystannia toponimiv u poetychnomu movlenni ta yikhni stylistychni funktsii (na materialii poezii I. Dracha) [Main tendencies in the use of toponyms in poetic speech and their stylistic functions (based on I. Drach's poetry)]. *Visnyk KDPU imeni Mykhaila Ostrohradskoho [Bulletin of Mykhailo Ostrohradskyi Kremenchuk State University]*, 5 (52), 2, 184-197 [in Ukrainian].
- Nikolashyna, T. (2021). Urbanonimnyi prostir u romani «Nevelychka drama» Valer'iana Pidmohylnoho [Urban space in the novel «A little Touch of Drama» of Valerian Pidmogilnyy]. In V. P. Biliatskoi (Ed.), *Palitra slova y tekstu Sicheslavshchyny [Word and Text Palette of Sicheslav Region]: kolektyvna monohrafiia* (Is. 2, pp. 190-223). Dnipro: Lira [in Ukrainian].
- Stepanenko, M. (2020). Toponim Ukraina v shchodennykovomu dyskursi Olesia Honchara yak etnokulturnyi kod [Toponym «Ukraine» as a cultural code in the diary discourse of Oles Honchiar]. *Molodyi vchenyi [Young scientist]*, 5.1 (81.1), 53-59 [in Ukrainian].
- Stepanenko, N. S. (2018). Toponimy Poltavshchyny v shchodennykovomu dyskursi Olesia Honchara: informatyvni y tekstotvirni vlastyosti [Toponyms of Poltava region in the diary discourse of Oles Honchiar: informative and textual properties]. In *Fenomen Olesia Honchara v dukhovnomu prostori ukrainstva [Phenomenon Olesya Gonchar in the spiritual space of Ukrainianity]: zbirnyk naukovykh statei* (pp. 157-166). Poltava: PNPu. Retrieved from <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/10091> [in Ukrainian].
- Zelinska, O. (2017). Funktsii toponimiv u khudozhnikh tekstakh ukrainskoi pysemnosti XVII stolittia [Functions of toponyms in fiction texts of the Ukrainian written language of XVII century]. *Filolohichnyi chasopys [Philological Review]*, 1, 41-52 [in Ukrainian].

Отримано 17.04.2021 р.